

Ter Laan vierde 25-jarig kamerlidmaatschap in Hoogezand

Veenkloeten

■ Waar beter dan in Hoogezand kon men Kornelis ter Laan huldigen wegens zijn vijftienvijftig jarig lidmaatschap van de Tweede Kamer. Per slot van rekening was de in Slochteren geboren onderwijzer voor het eerst op 27 juni 1901 door het kiesdistrict Hoogezand op het Haagse pluche gezet.

Door Aalje Tiktak

Niet dat het met zijn verkiezing toen zo voor de wind was gegaan. Verre van dat! Eerst weigerde het Centraal Stembureau hem in te schrijven, omdat hij te jong zou zijn. Dan was er de gemeente Delft, waar hij aan de Mulo-school stond, die hem onmiddellijk ontsloeg en tenslotte was daar het congres van zijn eigen partij, de Sociaal Democratische Arbeiderspartij, dat op 30 maart 1902 extra zout in de wonde wreef door uit te spreken 'dat zulke personen niet moeten worden gecandidateerd', zolang ze niet algemeen bekend waren als partijlid.

Een beetje gelijk had de Amsterdamse afdeling van de SDAP wel: Ter Laan had zich nog maar een klein jaar voor zijn verkiezing als lid van de partij aangemeld.

Vergeten

Maar ach, dit alles was in 1926, tenminste in Hoogezand, al lang vergeten. Hij had algemene erkenning gekregen en niet alleen bij zijn partijgenoten. Vooral in Den Haag, waar hij was gaan wonen, was de Groninger populair. 'Knelis' was er negen jaar gemeenteraadslid en als hij er spreekuur hield, stonden lange rijen mensen voor zijn woning te wachten.

Foto: Veenkoloniaal Museum

In het parlement viel hij op als harde werker die uitermate degelijk en betrouwbaar was. Zo betrouwbaar dat de regering het durfde te wagen om hem in 1914 te benoemen tot burgemeester van Zaandam. De eerste socialist die zo'n hoge post mocht bekleden.

Ondertussen bleef hij kamerlid en hield zich bezig met militaire zaken en met onderwijs. Maar ook als er op het platteland iets schortte aan de postbestelling trad Ter Laan in het krijt voor de benadeeld'n.

Op 4 september was het zover. De SDAP-afdeling had de ruime zaal van Hotel Faber afgehuurd en alles was er in gereedheid gebracht om op waardige en feestelijke wijze de jubilerende Ter Laan hulde te betuigen.

Kosten noch moeite, groen noch bloem waren gespaard om 'Faber' een feestelijk aanzien te geven. Een goed bezette feestzaal verwelkomde de burgemeester uit het verre, rode Zaandam met het zingen van de 'Internationale', begeleid door het fanfarecorps 'Cartona', samengesteld

◀ Ter Laan in de bloemetjes gezet.

uit arbeiders van Scholtens kartonfabriek. De muzikanten hielden de stemming er de hele avond goed in en lieten zich niet onbetuigd even als de arbeiderszangvereniging 'De Volksstem' van Hoogezand-Sappemeer onder de verdienstelijke leiding van Jan ten Cate.

Met het toepasselijke 'Aan de strijders' openden de rode zangers hun optreden. Zowel 'Cartona' als 'De Volksstem' waren het levende bewijs hoe de achturige werkdag dienstbaar kon worden gemaakt aan veel nuttige dingen, meende de Hoogezandster voorzitter Steensma, die na enige welkomstwoorden aan de heer Bartels de gelegenheid gaf Ter Laan eens goed in het zonnetje te zetten.

Groninger

Deze dag, meende Bartels, is niet alleen een goede dag voor de jubilaris, maar voor alle van de partij in Hoogezand, in Sappemeer, in Slochteren en de hele provincie Groningen.

Bij Ter Laans verkiezing was er nog geen organisatie. Het was toen een moeilijke tijd. Het was juist aan hem, maar zeker ook aan Schaper Sannes en niet te vergeten Spiekman te danken dat dit ten goede is veranderd. „Het aantal onze organisaties is sterk toegenomen,” wist Bartels. Toen hij Ter Laan schetste als een harde werker, als een echte 'Grunneger', waarop van toepassing was het gezegde 'Wat hai dut, dat dut e goud', oogstte de spreker een luid applaus. „Vooral als strijder tegen het militarisme en voor de ontwapening heeft hij veel sympathie gewekt en medestanders gekweekt.” Weer oogstte de spreker een langdurig applaus.

Nadat Freije uit Slochteren, Brondijk uit Siddeburen en De Groot uit Hoogezand hun huldeblijken hadden gesproken, kwam Kenther als redacteur van 'Het Volk' hem feliciteren met het schrijven van zijn 'Nieuw Groninger Woordenboek' en al zijn ander werk voor de Groninger cultuur.